

POSTANOWIENIE

25 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa B.D.
przeciwko B.S.
o zachowek,
na skutek skargi kasacyjnej B.S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 25 sierpnia 2025 r., I ACa 2924/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[dr]

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na jej oczywistą zasadność (art 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) z uwagi na naruszenie art. 991 § 2 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c., które są tożsame z podniesionymi podstawami skargi kasacyjnej. W ocenie pozwanej zaskarżony wyrok jest dla niej krzywdzący, a jego realizacja może naruszyć jej prawo własności, gdyż powód będzie mógł dochodzić zasądzonego na jego rzecz zachowku przez ewentualną egzekucję z nieruchomości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przy tym samodzielnego, czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Uzasadnienie wniosku skarżącej nie odpowiada tym wymaganiom, gdyż nie zawiera argumentacji wykazującej oczywisty charakter zarzuconych naruszeń prawa, które mogłoby ewentualnie świadczyć o oczywistej zasadności skargi. Większość zarzutów skarżącej nie uwzględnia dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych lub stanowi wprost polemikę z nimi, chociaż ustawodawca wyłączył możliwość oparcia skargi na zarzutach dotyczących błędów w ustaleniach faktycznych lub ocenie dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.) i przyjął, że Sąd Najwyższy dokonanyymi ustaleniami byłby związany przy rozpoznawaniu sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie wskazuje na istnienie uchybień, które uniemożliwiłyby jednoznaczne określenie podstawy faktycznej sprawy i zweryfikowanie oceny prawnej przyjętej przez Sąd Apelacyjny. Sąd drugiej

instancji uznał, że powód nie otrzymał należnego mu zachowku zarówno w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, gdyż darowana mu przez babkę kwota 5.000 zł z przeznaczeniem na komputer została przez Sądy *meriti* uznana za drobną i stosunkach rodzinnych zwyczajowo przyjętą (art. 994 § 1 k.c.), jak i w postaci powołania do spadku oraz w postaci zapisu, a zatem na podstawie art. 991 § 2 k.c. powodowi przysługuje przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

W niniejszej sprawie należyte ustalono wartość majątku spadkowego według stanu z 16 lutego 2018 r. i cen z 31 stycznia 2023 r., łącznie z wartością dokonanej drobnej darowizny oraz uwzględniono udział w majątku spadkowym, przysługujący powodowi. Z ustaleń poczynionych w sprawie wynikało, że wartość masy spadkowej wynosiła 323.734,56 zł, z czego $\frac{1}{2}$ potencjonalna część przypadająca przy spadkobranii ustawowym po Z.W. na rzecz powoda w miejsce jego matki J.D. to kwota 161.867,28 zł. Zatem wysokość należnego powodowi zachowku, którą w niniejszej sprawie należy mu przyznać wynosi $\frac{1}{2}$ z kwoty 161.867,28 zł, a więc 80.933,64 zł. Twierdzenia skarżącej o zawyżonych wartościach nieruchomości nie znalazły odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym, gdyż opinia biegłego była spójna i kategorierna, a zastrzeżenia wniesione przez skarżącą zostały należyte wyjaśnione. Świadczenie zostało ustalone w prawidłowej wysokości.

Wbrew odczuciom skarżącej ocena prawna dokonana przez sąd drugiej instancji w kontekście mającego zastosowanie prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego nie jest oczywiście wadliwa. Sądy nie ustaliły jakichkolwiek szczególnych okoliczności, które by mogły przemawiać za pozbawieniem lub ograniczeniem roszczenia zasadnie dochodzonego przez powoda, w warunkach gdy pozwana uzyskała majątek spadkowy po Z.W., mogący w części posłużyć do zaspokojenia powoda.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

Marta Romańska

[dr]

[SOP]